

Omgevingsvisie - Gemeente Mook en Middelhaar

De gemeente Mook en Middelhaar is op dit moment bezig met het opstellen van een omgevingsvisie voor de gemeente. In de omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en doelen voor de toekomst van de fysieke leefomgeving in de gemeente vast. Om inzicht op te halen in de wensen van de inwoners en ondernemers van Mook en Middelhaar met betrekking tot de omgevingsvisie voerde Citisens deze inwonersconsultatie uit.

**72% van de invullers vindt het prettig wonen in
gemeente Mook en Middelhaar**

Datum
1 maart 2024

Respondenten
587

In opdracht van
Bureau Nieuwe Gracht
Gemeente Mook en Middelhaar

In deze rapportage

INHOUDSOPGAVE

In deze rapportage	2
Aanleiding onderzoek	3
Belangrijkste resultaten	5
1) Behoeftte aan betaalbare woningen voor starters en ouderen.....	5
2) Focus op een beperkt aantal sectoren voor werkgelegenheid	5
3) Natuur waardevol voor inwoners vanwege rust en wandelroutes.....	5
4) Interesse in meer recreatie, maar niet ten koste van de natuur	5
5) Meer nadruk op erfgoed en cultuur.....	5
6) Sporten in de buitenlucht zolang het niet ten koste gaat van de natuur.....	6
7) Verenigingsleven belangrijk	6
Resultaten inwonersconsultatie	7
Onderzoeksverantwoording	36
Bijlage: Toelichting Betrokkenheidsprofielen	38

Aanleiding onderzoek

HOOFDSTUK 1

Een omgevingsvisie voor de gemeente Mook en Middelaar

De gemeente Mook en Middelaar is bezig met het opstellen van een omgevingsvisie. Een omgevingsvisie is ook wel een toekomstvisie voor de fysieke leefomgeving van de gemeente, waarin de ambities en doelen van de gemeente toegelicht worden. Bureau Nieuwe Gracht is door de gemeente Mook en Middelaar aangesteld om deze omgevingsvisie te ontwikkelen. Onderwerpen waar het in de omgevingsvisie om draait zijn bijvoorbeeld wonen en volkshuisvesting, recreatie en toerisme en landschap en natuur. Als onderdeel van het opstellen van de omgevingsvisie is in dit onderzoek aan inwoners en ondernemers in de gemeente Mook en Middelaar gevraagd om hun mening over de toekomst van fysieke leefomgeving van hun gemeente. Om inzicht op te halen in de wensen van de inwoners en ondernemers van Mook en Middelaar voerde Citisens deze inwonersconsultatie uit.

Zeven deelonderwerpen

De vragenlijst voor dit onderzoek is opgesteld in samenwerking met Bureau Nieuwe Gracht en de gemeente Mook en Middelaar. De basis voor de vragenlijst wordt gevormd door zeven verschillende deelonderwerpen, die ieder een rol spelen in de omgevingsvisie voor de gemeente.

1. Wonen en volkshuisvesting
2. Werken en economie
3. Landschap en natuur
4. Recreatie en toerisme
5. Kunst, cultuur en erfgoed
6. Gezondheid
7. Leefbaarheid, samenleving en maatschappij

Binnen elk onderwerp spelen verschillende opgaven en dilemma's. Op basis van deze vraagstukken zijn voor ieder deelonderwerp een aantal vragen en dilemma's opgesteld. Deze werden voorgelegd aan inwoners en ondernemers. Tot slot werd er ook een aantal algemene vragen voorgelegd aan de invullers.

De vragenlijst was in te vullen via www.omgevingsvisiemookenmiddelaar.nl van 22 januari tot 12 februari 2024. Om een zo groot mogelijk aantal inwoners en ondernemers uit de gemeente Mook en Middelaar te bereiken is het onderzoek op verschillende manieren onder de aandacht gebracht. Allereerst werd er een online campagne gedraaid op Facebook, Instagram en de kanalen van DPG Media (zoals AD.nl en NU.nl). Daarnaast werd er een ansichtkaart verstuurd aan alle inwoners van de gemeente Mook en Middelaar. Deze ansichtkaart werd samen met het folderpakket bezorgd. Daarnaast werd het gehele TipMookenMiddelaar panel

uitgenodigd om aan het onderzoek deel te nemen. Tot slot waren er voor minder digitaal vaardige inwoners papieren vragenlijsten beschikbaar.

587 respondenten

Uiteindelijk hebben de antwoorden van 587 inwoners die deelnamen aan de inwonersconsultatie geleid tot de inzichten die u leest in dit rapport. Verschillende verificatiemethoden zijn gebruikt om dubbele invullers uit de data te filteren. De antwoorden zijn gewogen aan de hand van de betrokkenheidsprofielen van Citisens¹. Meer informatie over de dataverzameling en analyse leest u in de onderzoeksverantwoording aan het eind van dit rapport.

¹ De Citisens betrokkenheidsprofielen zijn onderdeel van een door Citisens ontwikkeld segmentatiemodel dat inwoners categoriseert in acht verschillende profielen. Deze profielen zijn opgesteld door sociaal-demografische kenmerken uit gerenommeerde bronnen te combineren met eigen onderzoeksdata over: betrokkenheid van inwoners bij de eigen leefomgeving, hun vertrouwen in instituties, participatiegedrag en communicatievoorkeuren. Meer informatie is te vinden op <https://www.citisens.nl/tools/betrokkenheidsprofielen/>

Belangrijkste resultaten

HOOFDSTUK 2

1) Behoeftte aan betaalbare woningen voor starters en ouderen

Invullers van de vragenlijst zien graag dat de gemeente inzet op de bouw van nieuwe woningen. Het liefst zijn dat betaalbare woningen, ofwel koop ofwel sociale huur, voor starters of ouderen in de bestaande dorpen of kernen. Specifieke locaties die door invullers worden genoemd zijn bijvoorbeeld Mook, Molenhoek en Middelaar.

2) Focus op een beperkt aantal sectoren voor werkgelegenheid

Wat betreft de werkgelegenheid in de gemeente zien de invullers het liefst dat de gemeente inzet op werkgelegenheid in een beperkt aantal sectoren. De sectoren die hierbij de voorkeur hebben zijn bijvoorbeeld toerisme, horeca en dienstverlening. Zorg en onderwijs worden ook genoemd als sectoren die goed bij de gemeente passen.

3) Natuur waardevol voor inwoners vanwege rust en wandelroutes

De Mookerheide, Mookerschans en Landgoed Sint Jansberg worden voor bijna alle invullers van de vragenlijst als waardevol beschouwd. Invullers waarderen verschillende zaken aan verschillende natuurgebieden in de gemeente, maar een aantal punten die bij (bijna) ieder gebied terugkomen is dat de invullers het er mooi en rustig vinden en dat er fijne wandelroutes zijn. Het liefst zien zij nog meer ruimte voor biodiversiteit en natuurbehoud in de natuurgebieden in de gemeente.

4) Interesse in meer recreatie, maar niet ten koste van de natuur

Een groter aanbod aan restaurants en cafés is een voorkeur van een grote groep invullers. Dit sluit aan bij het feit dat zij horeca als sector goed vinden passen bij de gemeente Mook en Middelaar. Het uitbreiden van de recreatiemogelijkheden in de gemeente mag van de meerderheid van de invullers, onder de voorwaarde dat dit niet ten koste gaat van de natuur in de gemeente.

5) Meer nadruk op erfgoed en cultuur

De rijke geschiedenis van de gemeente Mook en Middelaar én de huidige kunstenaarskolonie in Plasmolen is volgens invullers onvoldoende zichtbaar. Zij zouden graag zien dat er meer nadruk wordt gelegd op erfgoed en cultuur binnen de gemeente, bijvoorbeeld door middel van een fiets- of wandelroute langs historische plekken. Ook zijn zij geïnteresseerd in meer culturele evenementen. Voor culturele voorzieningen zoals een theater, concertzaal of bioscoop vinden invullers het niet erg om naar buurgemeenten te gaan.

6) Sporten in de buitenlucht zolang het niet ten koste gaat van de natuur

Invullers zijn verdeeld over investeren in meer sporten in de buitenlucht. Wanneer dit wordt georganiseerd vinden zij het vooral belangrijk dat dit zo min mogelijk ten koste gaat van de natuur in de gemeente.

7) Verenigingsleven belangrijk

Er wordt zeer veel waarde gehecht aan het verenigingsleven in de gemeente Mook en Middelaar. Invullers vinden een verscheidenheid aan typen verenigingen belangrijk voor de gemeente, zoals sportverenigingen, jeugdverenigingen en maatschappelijke verenigingen. Zij zien dan ook graag dat het verenigingsleven door de gemeente ondersteund wordt.

Resultaten inwonersconsultatie

HOOFDSTUK 3

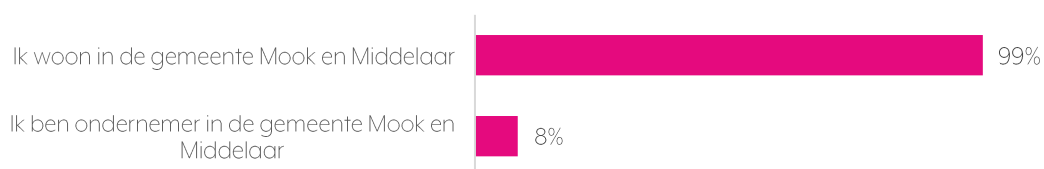
Dit hoofdstuk geeft inzicht in de mening van inwoners van de gemeente Mook en Middelaar over de omgevingsvisie voor de gemeente. Per vraag worden de resultaten van de totale groep respondenten weergegeven. Vanwege routing in de vragenlijst is niet elke vraag gesteld aan alle deelnemers. Voorafgaand aan de inhoudelijke vragen konden invullers kiezen over welk van de zeven onderwerpen zij vragen wilden beantwoorden. Per vraag staan dan ook verschillende aantallen invullers genoemd. Dit betreft het ongewogen aantal invullers. De resultaten in de figuren zijn gewogen aan de hand van de Citisens betrokkenheidsprofielen. Een toelichting op deze weging leest u in de onderzoeksverantwoording. Indien van toepassing is aangegeven aan welke groep de vraag is gesteld.

Door afronding tellen de weergegeven percentages per vraag niet altijd tot precies 100% op. In het geval van meerkeuzevragen ligt het totaal van de weergegeven percentages daarentegen hoger dan 100%. Bij vragen met minder dan 100 invullers zijn de resultaten gerapporteerd in hele aantallen, in plaats van percentages. De categorie 'Anders, namelijk:' wordt in de tekst geduid wanneer er een duidelijke rode lijn in de gegeven open antwoorden zit. Daarnaast werd met dit rapport een integrale uitdraai van de open antwoorden meegestuurd. Tot slot is de categorie 'Weet ik niet / geen mening' alleen toegevoegd als deze extra inzichten biedt.

Inleidende vragen

Allereerst werd vastgesteld wat de binding van de invullers met de gemeente Mook en Middelaar was. Wanneer zij geen binding met de gemeente hadden werden zij doorgestuurd naar een screen out pagina. Het overgrote gedeelte van de invullers is woonachtig in de gemeente Mook en Middelaar (99%). Daarnaast is 8% van de invullers (ook) ondernemer in de gemeente.

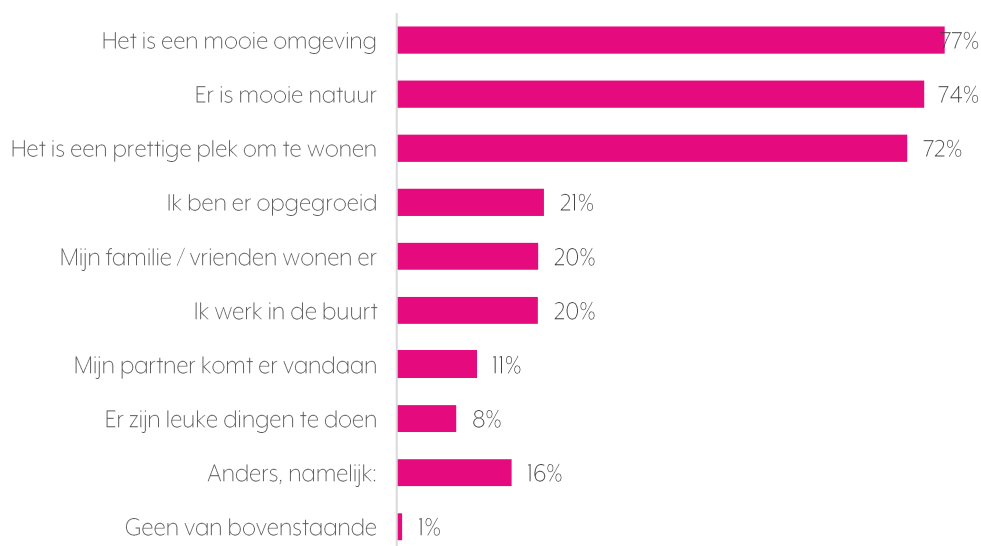
Wat is op u van toepassing? *Meerkeuze* (n = 587)

	%
<i>Ik woon in de gemeente Mook en Middelaar</i>	99%
<i>Ik ben ondernemer in de gemeente Mook en Middelaar</i>	8%

Inwoners van Mook en Middelaar zijn om verschillende redenen woonachtig in de gemeente. De meest gekozen reden is dat de gemeente een mooie omgeving heeft. Voor meer dan driekwart van de invullers is dit reden om in de gemeente te wonen. Ook 'er is mooie natuur' (74%) en 'het is een prettige plek om te wonen' (72%) zijn veel gekozen redenen. Eén op de vijf inwoners woont in de gemeente omdat zij er zijn opgegroeid, hun vrienden of familie er wonen, of omdat ze er in de buurt werken. Voor één op de tien invullers geldt dat ze in de gemeente wonen omdat hun partner er vandaan komt. Tot slot kiest 8% voor de reden 'er zijn leuke dingen te doen'. In de open antwoorden geven daarnaast een aantal invullers aan dat ze de goede bereikbaarheid, het station en de ligging bij Nijmegen prettig vinden.

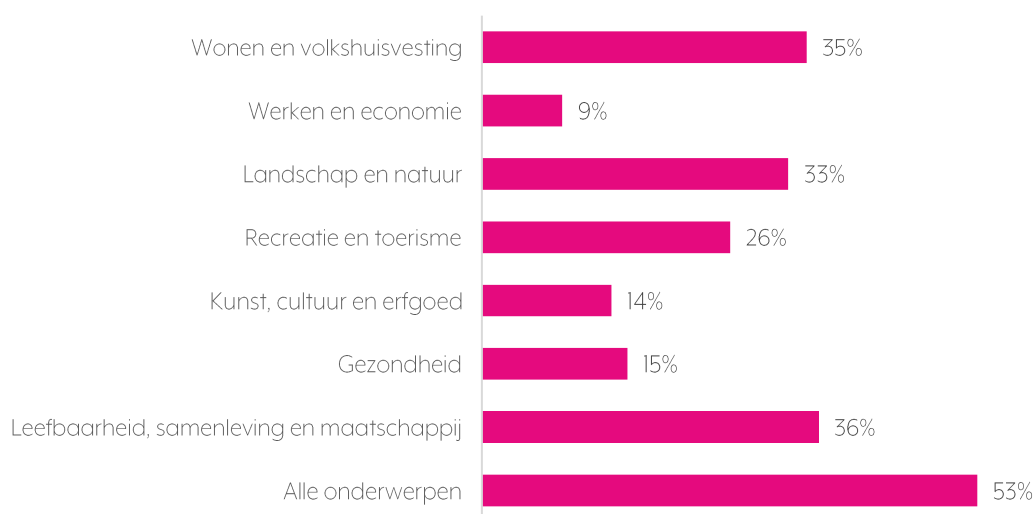
Wat zijn voor u de belangrijkste redenen om in de gemeente Mook en Middelaar te wonen? Meerkeuze (n = 581, alleen invullers die in Mook en Middelaar wonen)

	%
<i>Het is een mooie omgeving</i>	77%
<i>Er is mooie natuur</i>	74%
<i>Het is een prettige plek om te wonen</i>	72%
<i>Ik ben er opgegroeid</i>	21%
<i>Mijn familie / vrienden wonen er</i>	20%
<i>Ik werk in de buurt</i>	20%
<i>Mijn partner komt er vandaan</i>	11%
<i>Er zijn leuke dingen te doen</i>	8%
<i>Anders, namelijk:</i>	16%
<i>Geen van bovenstaande</i>	1%

Vervolgens werd deelnemers gevraagd over welke onderwerpen zij vragen wilden beantwoorden. De meerderheid van de invullers wilde over alle onderwerpen meedenken (53%). Daarnaast waren leefbaarheid, samenleving en maatschappij (36%), wonen en volkshuisvesting (35%) en landschap en natuur (33%) populaire onderwerpen. In de onderzoeksverantwoording vindt u het aantal invullers per deelonderwerp. De volgende secties werden telkens enkel voorgelegd aan de invullers die aangaven vragen over die specifieke antwoord te willen beantwoorden.

Over welke onderwerpen wilt u vragen beantwoorden? Meerkeuze (n = 587)

	%
<i>Wonen en volkshuisvesting</i>	35%
<i>Werken en economie</i>	9%
<i>Landschap en natuur</i>	33%
<i>Recreatie en toerisme</i>	26%
<i>Kunst, cultuur en erfgoed</i>	14%
<i>Gezondheid</i>	15%
<i>Leefbaarheid, samenleving en maatschappij</i>	36%
<i>Alle onderwerpen</i>	53%

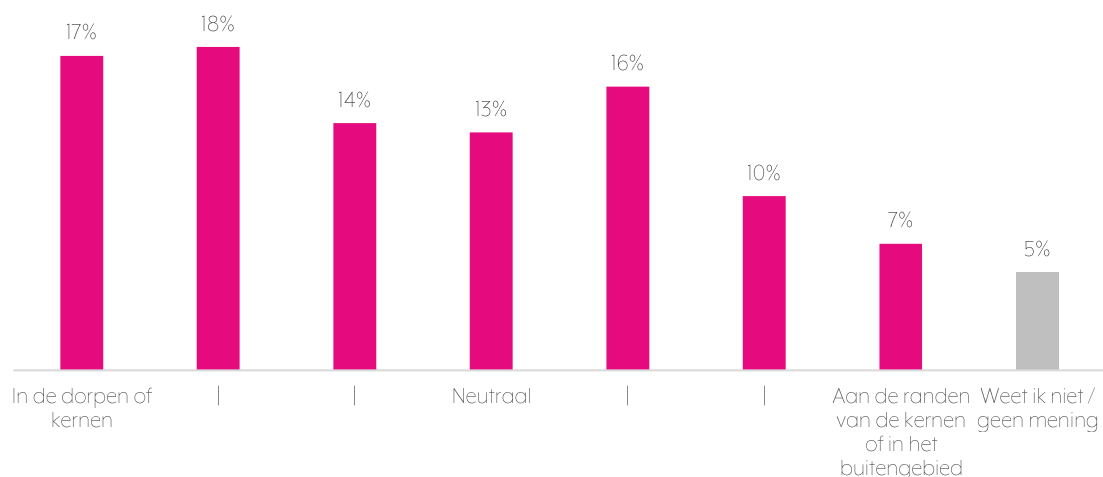
Wonen en volkshuisvesting

Het eerste deelonderwerp waar invullers vragen over kregen voorgelegd was wonen en volkshuisvesting. De gemeente Mook en Middelaar heeft de ambitie om tot 2030 zo'n 360 woningen te bouwen. De vragen die inwoners kregen gingen over de locatie voor deze woningen en de doelgroepen en prijsklassen waarvoor deze woningen moeten worden gebouwd.

Bijna de helft van de deelnemers vindt dat nieuwe woningen gebouwd moeten worden in de bestaande dorpen of kernen, tegenover een derde die vindt dat de nieuwe woningen gebouwd moeten worden aan de randen van de kernen of in het buitengebied. Inbreiding heeft dus een lichte voorkeur boven uitbreiding. 13% van de invullers is neutraal over dit vraagstuk en 5% weet het niet, of heeft geen mening.

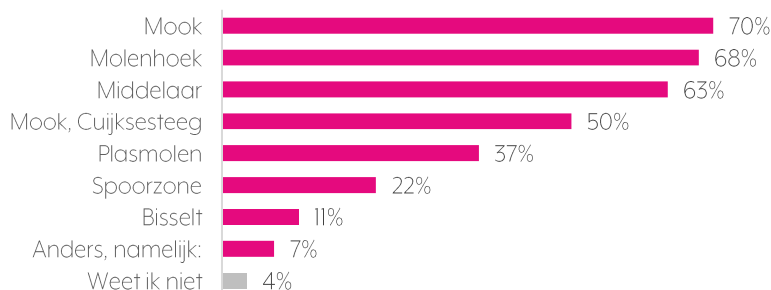
Stel, er worden nieuwe locaties aangewezen voor grootschalige woningbouw. Waar moeten die nieuwe woningen volgens u worden gebouwd? Slider zevenpuntschaal (n = 514)

	%
<i>In de dorpen of kernen</i>	17%
/	18%
/	14%
<i>Neutraal</i>	13%
/	16%
/	10%
<i>Aan de randen van de kernen of in het buitengebied</i>	7%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	5%

Aan de invullers die kiezen voor inbreiding werd vervolgens gevraagd op welke locatie volgens hen deze woningbouw plaats zou moeten vinden. De grootste groep, zeven op de tien, kiest hierbij voor Mook. Ook Molenhoek (68%) en Middelaar (63%) zijn populaire opties. De helft van de invullers kiest daarnaast voor Mook, Cuijksesteeg. De overige opties die werden voorgelegd worden minder vaak gekozen. Een derde van de invullers zou graag meer woningen in Plasmolen zien. Eén op de vijf kiest voor de Spoorzone en 11% voor Bisselt. Omdat deze vraag enkel voorgelegd werd aan de invullers die bij de vorige vraag kozen voor 'in de dorpen of kernen' is het mogelijk dat locaties die meer aan de randen van de kernen liggen, zoals de Spoorzone en de Cuijksesteeg, bij deze vraag minder vaak werden gekozen.

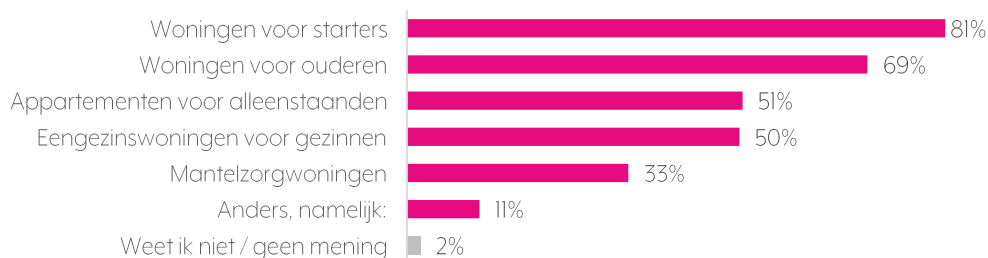
U geeft aan dat woningbouw vooral in de dorpen of kernen moet plaatsvinden. Op welke van de volgende locaties moet volgens u deze woningbouw plaatsvinden? Meerkeuze (n = 250, alleen invullers die vinden dat woningbouw vooral in dorpen of kernen moet plaatsvinden)

	%
Mook	70%
Molenhoek	68%
Middelaar	63%
Mook, Cuijksesteeg	50%
Plasmolen	37%
Spoorzone	22%
Bisselt	11%
Anders, namelijk:	7%
Weet ik niet	4%

Invullers willen dat nieuwe woningen voornamelijk worden gebouwd voor starters. Ook woningen voor ouderen worden vaak gekozen, namelijk door zeven op de tien. De helft van de deelnemers kiest daarnaast voor appartementen voor alleenstaanden en eengezinswoningen voor gezinnen. Mantelzorgwoningen worden het minst gekozen, namelijk door een derde van de invullers. Onder 'anders, namelijk' geven veel invullers aan dat ze het belangrijk vinden dat de woningen die gebouwd worden een mix van type woningen zijn. Ook zijn een aantal invullers geïnteresseerd in alternatieve woonvormen zoals knarrenhofjes.

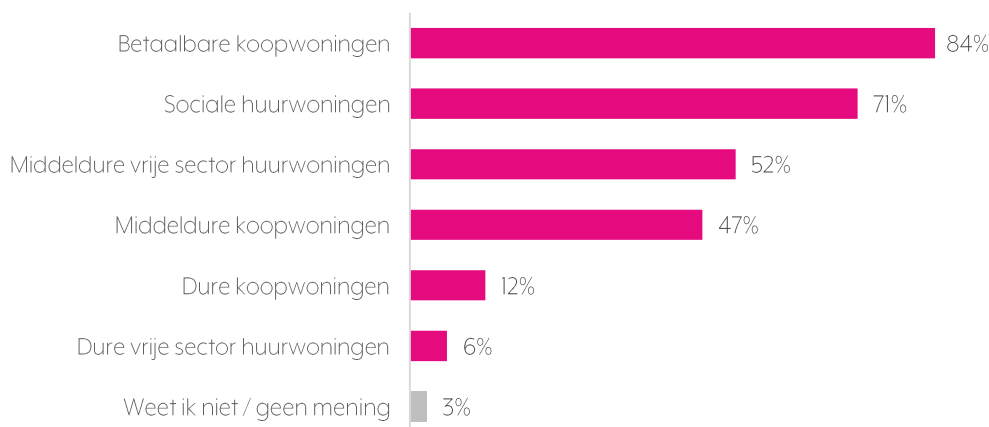
Wat voor type(n) woning(en) zouden er volgens u gebouwd moeten worden? Meerkeuze (n = 514)

	%
<i>Woningen voor starters</i>	81%
<i>Woningen voor ouderen</i>	69%
<i>Appartementen voor alleenstaanden</i>	51%
<i>Eengezinswoningen voor gezinnen</i>	50%
<i>Mantelzorgwoningen</i>	33%
<i>Anders, namelijk:</i>	11%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	2%

De prijscategorieën waar invullers voor kiezen zijn in overeenstemming met hun voorkeur voor starterswoningen. Er wordt namelijk het vaakst gekozen voor betaalbare koopwoningen (84%), gevolgd door sociale huurwoningen (71%). Invullers zijn in mindere mate geïnteresseerd in woningen in de middeldure prijsklasse, waarbij zij iets vaker kiezen voor middeldure vrije sector huur (52%) dan middeldure koop (47%). Er is weinig interesse voor de bouw van dure woningen in de gemeente, al zien de invullers in dat geval wel iets liever dure koop (12%) dan dure vrije sector huur (6%).

In welke prijscategorie zou er volgens u gebouwd moeten worden? *Meerkeuze* (n = 514)

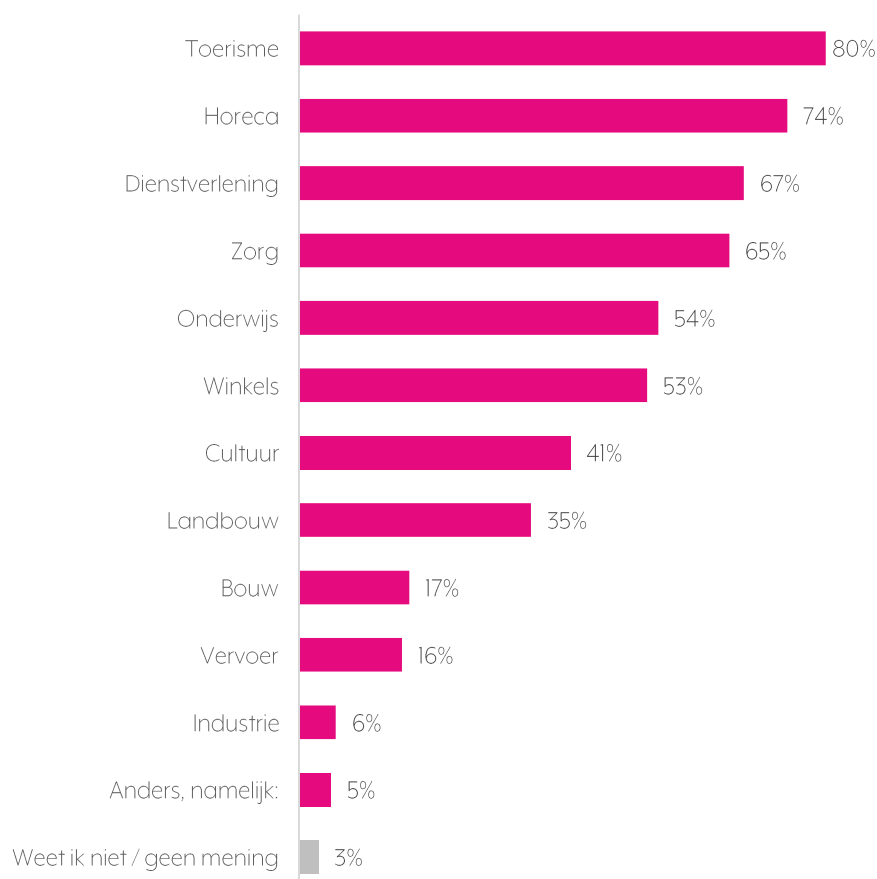
	%
<i>Betaalbare koopwoningen</i>	84%
<i>Sociale huurwoningen</i>	71%
<i>Middeldure vrije sector huurwoningen</i>	52%
<i>Middeldure koopwoningen</i>	47%
<i>Dure koopwoningen</i>	12%
<i>Dure vrije sector huurwoningen</i>	6%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	3%

Werken en economie

Het tweede gedeelte van de vragenlijst ging over werken en economie in de gemeente Mook en Middelaar. De gemeente is van nature niet een gemeente met veel werkgelegenheid, maar het is wel een doelstelling om aantrekkelijk te zijn en blijven voor bedrijven en ondernemers. De gemeente is benieuwd hoe inwoners de toekomst van werkgelegenheid in de gemeente voor zich zien. Daarnaast is zij benieuwd naar wat inwoners willen dat er met de twee bedrijventerreinen in de gemeente, Korendal en het Hoeveveld, gebeurt.

Allereerst werd invullers gevraagd welke sectoren zij het best vinden passen bij de gemeente Mook en Middelaar. De top 3 sectoren die wordt gekozen is toerisme (80%), horeca (74%) en dienstverlening (67%). Ook zorg wordt veel gekozen (65%). De helft van de invullers vindt onderwijs (54%) en winkels (53%) bij de gemeente Mook en Middelaar passen. Ongeveer vier op de tien invullers kiezen voor cultuur (41%) en een derde kiest voor landbouw (35%). Onder 'anders, namelijk' wordt daarnaast een aantal keer biologische landbouw genoemd. Het minst vaak worden bouw (17%), vervoer (16%) en industrie (6%) gekozen.

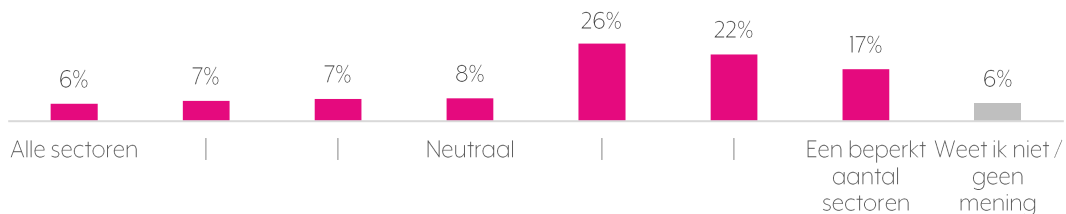
Hieronder vindt u verschillende sectoren waarin inwoners kunnen werken. Welke type bedrijven vindt u het meest passen in de gemeente Mook en Middelaar? Meerkeuze (n = 361)

	%
Toerisme	80%
Horeca	74%
Dienstverlening	67%
Zorg	65%
Onderwijs	54%
Winkels	53%
Cultuur	41%
Landbouw	35%
Bouw	17%
Vervoer	16%
Industrie	6%
Anders, namelijk:	5%
Weet ik niet / geen mening	3%

Invullers zijn van mening dat bij werkgelegenheid in de gemeente vooral moet worden ingezet op een bepaald aantal sectoren. Bijna tweederde van de invullers deelt deze mening, tegenover één op de vijf die vindt dat op alle sectoren moet worden ingezet. Dit is ook terug te zien in de vorige vraag, waar een aantal sectoren er uit springen ten opzichte van de rest. 8% van de invullers is neutraal en 6% weet het niet of heeft geen mening.

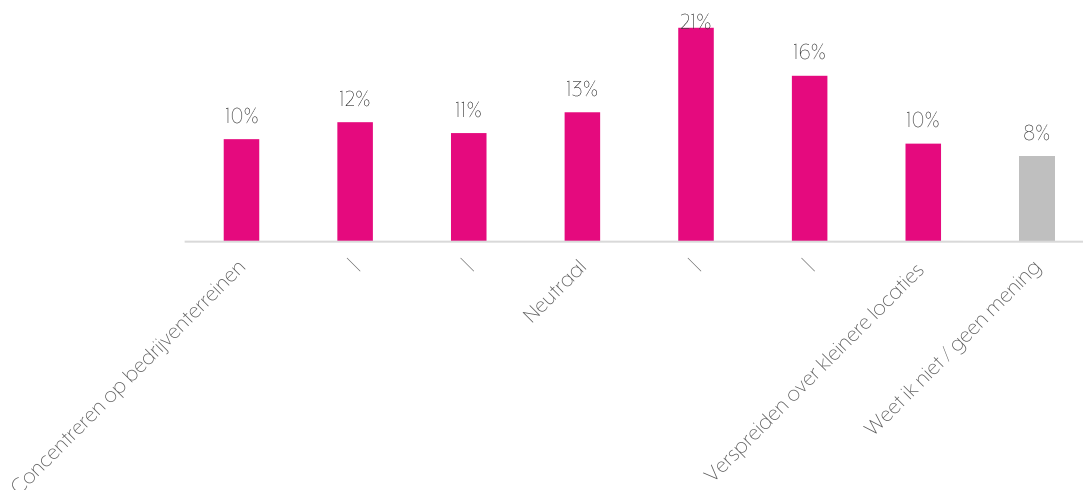
Wat vindt u? Bij werkgelegenheid in de gemeente inzetten op... Slider zevenpuntschaal (n = 361)

	%
Alle sectoren	6%
	7%
	7%
Neutraal	8%
	26%
	22%
Een beperkt aantal sectoren	17%
Weet ik niet / geen mening	6%

Invullers zijn meer verdeeld over waar werkgelegenheid in de gemeente vooral gefaciliteerd moet worden. Bijna de helft (47%) kiest voor 'verspreiden over kleinere locaties', tegenover een derde (33%) die kiest voor 'concentreren op bedrijventerreinen'. 13% van de invullers is neutraal en 8% weet het niet, of heeft geen mening.

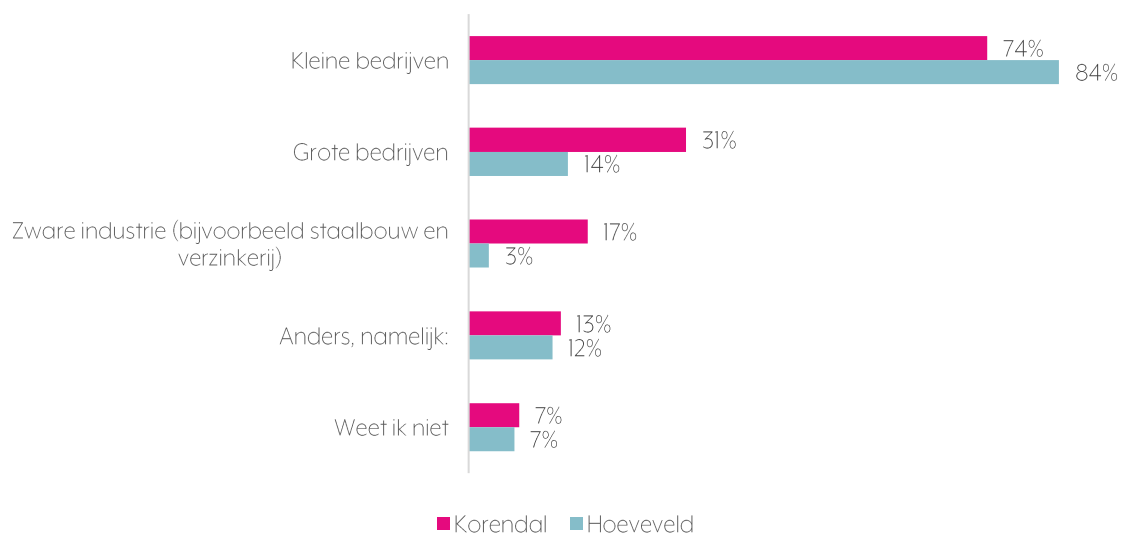
Wat vindt u? Werkgelegenheid binnen de gemeente... Slider zevenpuntschaal (n = 361)

	%
<i>Concentreren op bedrijventerreinen</i>	10%
/	12%
/	11%
<i>Neutraal</i>	13%
/	21%
/	16%
<i>Verspreiden over kleinere locaties in de gemeente</i>	10%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	8%

Vervolgens werd invullers specifiek gevraagd waar de twee bedrijventerreinen in de gemeente voor moeten worden gebruikt. In beide gevallen, Korendal en Hoeveveld, hebben kleine bedrijven de voorkeur. Echter zijn er wel verschillen te zien. Zo is de keuze voor kleine bedrijven in Hoeveveld meer uitgesproken dan in Korendal. In Korendal kiezen relatief veel invullers voor grote bedrijven of zware industrie ten opzichte van Hoeveveld.

Waar moet bedrijventerrein Korendal (aan de rand van Mook) / bedrijventerrein Hoeveveld (in Molenhoek) volgens u voor worden gebruikt? Meerkeuze (n = 361)

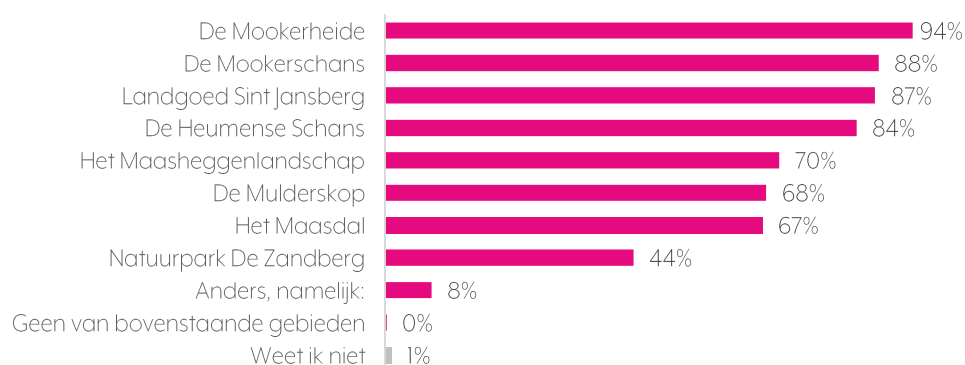
	Korendal %	Molenhoek %
<i>Kleine bedrijven</i>	74%	84%
<i>Grote bedrijven</i>	31%	14%
<i>Zware industrie (bijvoorbeeld staalbouw en verzinkerij)</i>	17%	3%
<i>Anders, namelijk:</i>	13%	12%
<i>Weet ik niet</i>	7%	7%

Landschap en natuur

Vervolgens werd invullers een aantal vragen voorgelegd over het landschap en de natuur in de gemeente. Het landschap van Mook en Middelaar maakt onderdeel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Sint Jansberg is aangewezen als Natura 2000-gebied.

De Mookerheide is voor de meeste invullers van waarde voor de gemeente Mook en Middelaar. Bijna alle invullers vinkten deze optie aan wanneer hen werd gevraagd welke natuurgebieden zij waardevol vinden voor de gemeente (94%). Ook de Mookerschans (88%), Landgoed Sint Jansberg (87%) en de Heumense Schans (84%) worden vaak gekozen. Ongeveer tweederde van de invullers kiest voor het Maasheggenlandschap (70%), de Mulderskop (68%) en het Maasdal (67%). Natuurpark De Zandberg blijft enigszins achter op de overige opties (44%). Onder 'anders, namelijk' geven een aantal invullers aan alle gebieden waardevol te vinden.

Welke van de onderstaande gebieden vindt u waardevol voor de gemeente? Meerkeuze (n = 507)

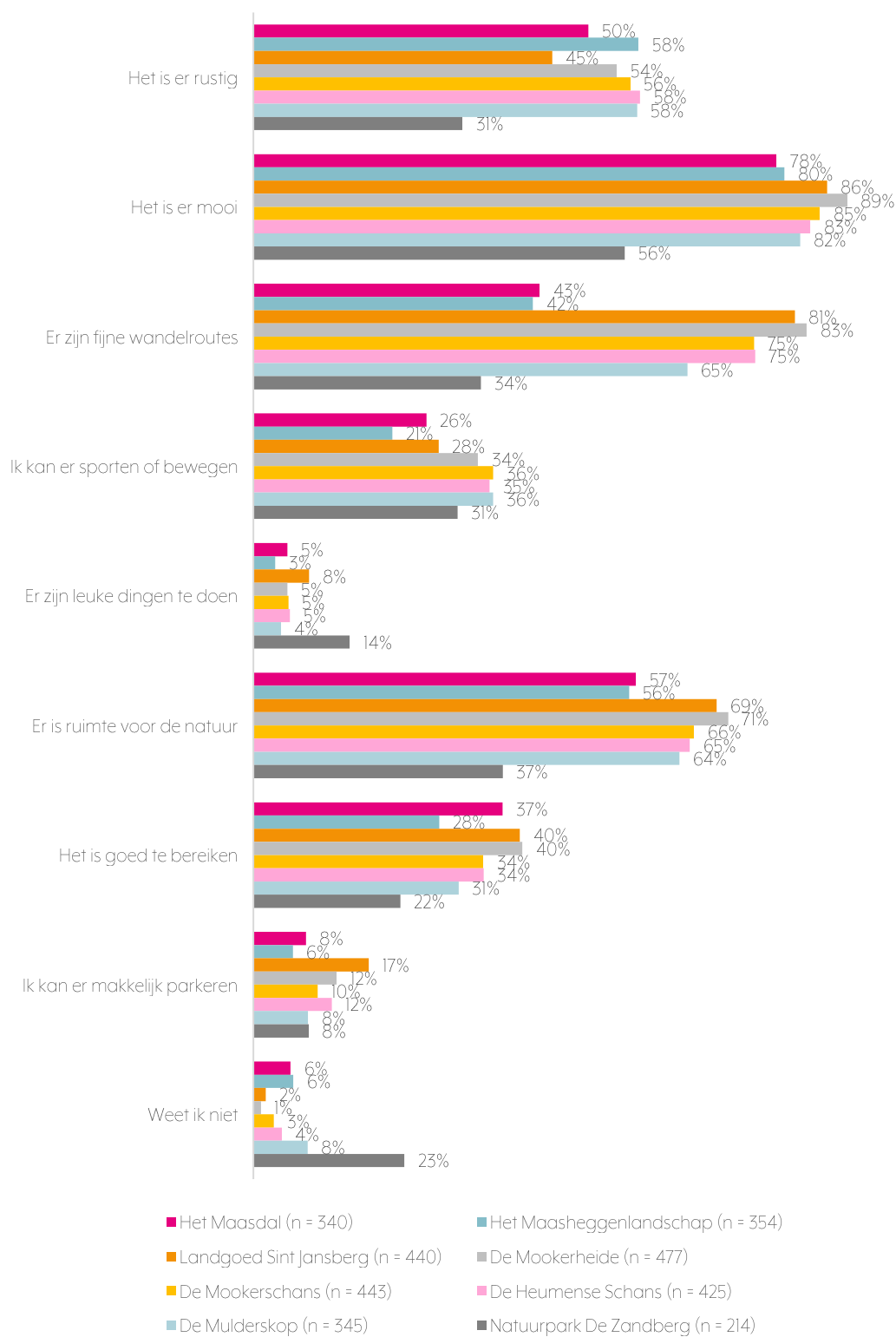
	%
<i>De Mookerheide</i>	94%
<i>De Mookerschans</i>	88%
<i>Landgoed Sint Jansberg</i>	87%
<i>De Heumense Schans</i>	84%
<i>Het Maasheggenlandschap</i>	70%
<i>De Mulderskop</i>	68%
<i>Het Maasdal</i>	67%
<i>Natuurpark De Zandberg</i>	44%
<i>Anders, namelijk:</i>	8%
<i>Geen van bovenstaande gebieden</i>	0%
<i>Weet ik niet</i>	1%

Vervolgens kregen invullers de mogelijkheid om voor de natuurgebieden die zij waardevol vinden aan te geven wat zij in dat gebied waarderen. Over het algemeen wordt bij alle gebieden vaak gekozen voor 'het is er mooi' en 'er is ruimte voor de natuur'.

Toch is er een aantal relatieve verschillen te zien. Zo worden het Maasheggenlandschap, de Heumense Schans en de Mulderskop vaak gewaardeerd voor de rust die er heerst. De Mookerheide wordt van alle acht gebieden het vaakst als mooi omschreven (89%) met veel ruimte voor de natuur (71%). Ook wordt dit gebied zeer gewaardeerd voor de fijne wandelroutes, net als Landgoed Sint Jansberg. Deze twee gebieden springen er ook uit als het gaat om bereikbaarheid en makkelijk kunnen parkeren. De Mookerschans, de Heumense Schans en de Mulderskop worden vaak gewaardeerd omdat er veel gelegenheid is om te sporten of te bewegen. Natuurpark de Zandberg wordt relatief vaak gewaardeerd omdat er leuke dingen te doen zijn.

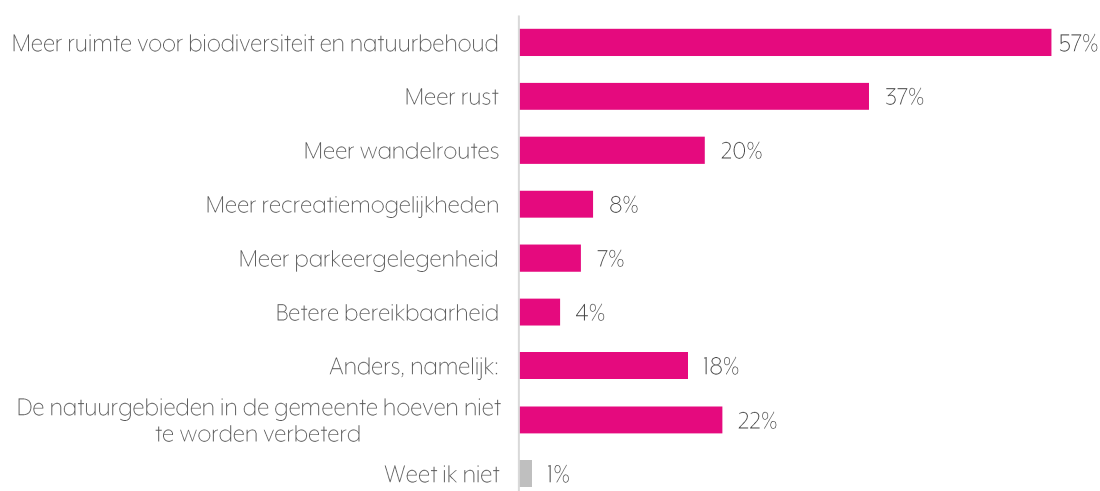
Wat waardeert u in onderstaande gebieden? Meerkeuze matrix

	Het Maasdal (n = 340)	Het Maasheggenland-schap (n = 354)	Landgoed Sint Jansberg (n = 440)	De Mookerheide (n = 477)	De Mookerschans (n = 443)	De Heumen-se schans (n = 425)	De Mulderskop (n = 345)	Natuurpark De Zandberg (n = 214)
Het is er rustig	50%	58%	45%	54%	56%	58%	58%	31%
Het is er mooi	78%	80%	86%	89%	85%	83%	82%	56%
Er zijn fijne wandelroutes	43%	42%	81%	83%	75%	75%	65%	34%
Ik kan er sporten of bewegen	26%	21%	28%	34%	36%	35%	36%	31%
Er zijn leuke dingen te doen	5%	3%	8%	5%	5%	5%	4%	14%
Er is ruimte voor de natuur	57%	56%	69%	71%	66%	65%	64%	37%
Het is goed te bereiken	37%	28%	40%	40%	34%	34%	31%	22%
Ik kan er makkelijk parkeren	8%	6%	17%	12%	10%	12%	8%	8%
Weet ik niet	6%	6%	2%	1%	3%	4%	8%	23%

Invullers vinden vooral biodiversiteit en natuurbehoud belangrijk bij de natuurgebieden in de gemeente. Zij zouden hier graag meer aandacht voor zien en vinden dit de belangrijkste manier waarop natuur in de gemeente verbeterd zou kunnen worden. Daarnaast kiest ruim een derde van de invullers voor meer rust. 20% van de invullers kiest voor meer wandelroutes. Meer recreatiemogelijkheden (8%), meer parkeergelegenheid (7%) en betere bereikbaarheid (4%) worden door slechts een klein deel van de invullers gekozen. Ruim één op de vijf invullers vindt dat de natuurgebieden in de gemeente Mook en Middelaar niet verbeterd hoeven te worden. Onder 'anders, namelijk' worden uiteenlopende suggesties gegeven, bijvoorbeeld meer handhaving op het naleven van de regels in de natuurgebieden, zoals controle op loslopende honden, en juist het verminderen van recreatiemogelijkheden, zoals mountainbikeroutes.

Hoe kunnen we de natuurgebieden in de gemeente verbeteren? Meerkeuze (n = 507)

	%
<i>Meer ruimte voor biodiversiteit en natuurbehoud</i>	57%
<i>Meer rust</i>	37%
<i>Meer wandelroutes</i>	20%
<i>Meer recreatiemogelijkheden</i>	8%
<i>Meer parkeergelegenheid</i>	7%
<i>Betere bereikbaarheid</i>	4%
<i>Anders, namelijk:</i>	18%
<i>De natuurgebieden in de gemeente hoeven niet te worden verbeterd</i>	22%
<i>Weet ik niet</i>	1%

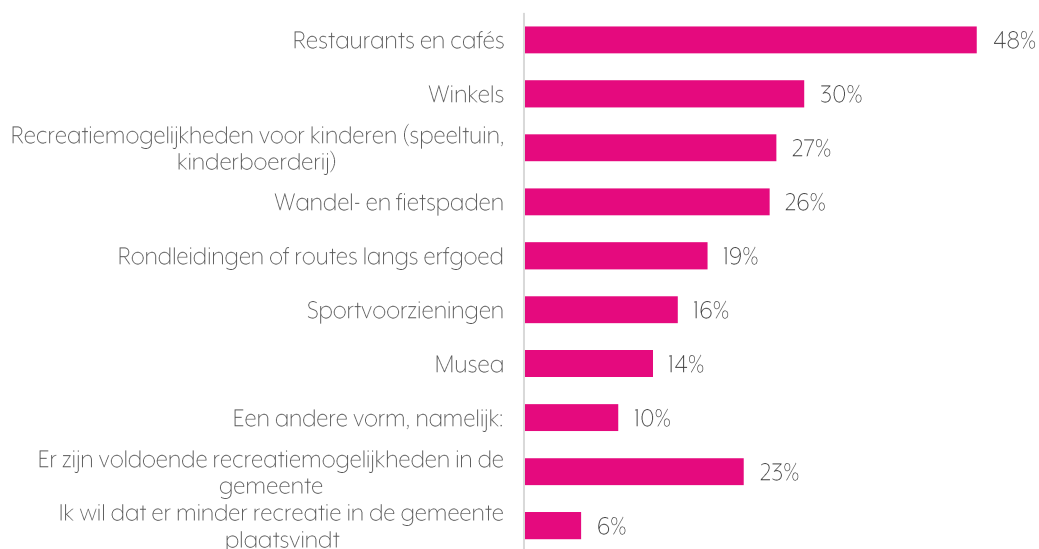
Recreatie en toerisme

Vanwege de vele natuurgebieden is er ook ruimte voor recreatie binnen de gemeente Mook en Middelaar, bijvoorbeeld bij de Mookerheide, de Sint Jansberg of aan de Mookerplas. De gemeente is geïnteresseerd of inwoners meer recreatie binnen de gemeente willen en waar zij vinden dat hier ruimte voor is.

Invullers zouden vooral graag meer horeca binnen de gemeente Mook en Middelaar zien. Bijna de helft is geïnteresseerd in meer restaurants en cafés. Eén derde zou graag meer winkels binnen de gemeente willen. Een kwart ziet graag meer recreatiemogelijkheden voor kinderen en nog eens een kwart kiest voor meer wandel- of fietspaden. Eén op de vijf zou het leuk vinden als er meer rondleidingen of routes langs erfgoed zouden zijn. Invullers zijn in mindere mate geïnteresseerd in meer sportvoorzieningen (16%) en meer musea (14%). Aan de andere kant vindt een kwart dat er al voldoende recreatiemogelijkheden zijn en nog eens 6% wil dat er minder recreatie in de gemeente plaatsvindt.

Welke vormen van recreatie zou u graag (meer) zien in de gemeente Mook en Middelaar?

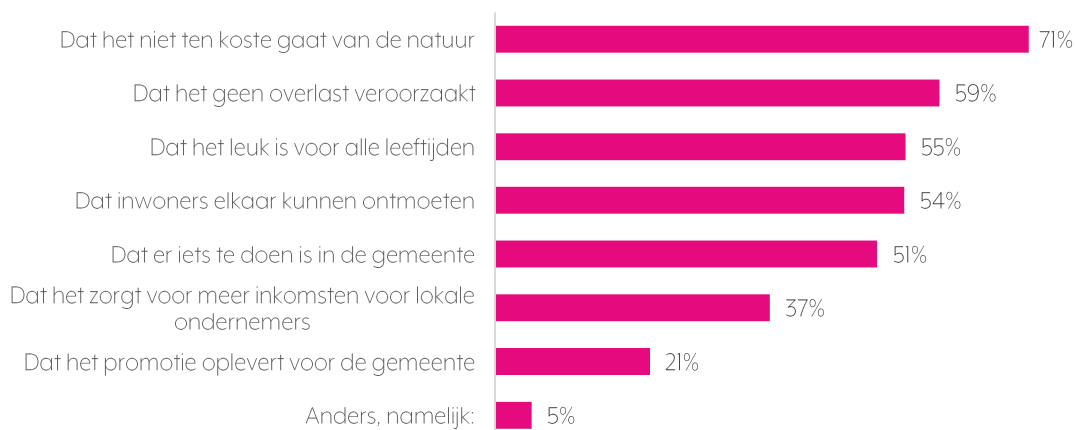
Meerkeuze (n = 466)

	%
<i>Restaurants en cafés</i>	48%
<i>Winkels</i>	30%
<i>Recreatiemogelijkheden voor kinderen (speeltuin, kinderboerderij)</i>	27%
<i>Wandel- en fietspaden</i>	26%
<i>Rondleidingen of routes langs erfgoed</i>	19%
<i>Sportvoorzieningen</i>	16%
<i>Musea</i>	14%
<i>Een andere vorm, namelijk:</i>	10%
<i>Er zijn voldoende recreatiemogelijkheden in de gemeente</i>	23%
<i>Ik wil dat er minder recreatie in de gemeente plaatsvindt</i>	6%

Bij het ontwikkelen van nieuwe recreatiemogelijkheden vinden invullers het vooral belangrijk dat het niet ten koste gaat van de natuur in de gemeente. Zeven op de tien invullers vinden dit een prioriteit. Ook 'dat het geen overlast veroorzaakt' (59%), 'dat het leuk is voor alle leeftijden' (55%), 'dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten' (54%) en 'dat er iets te doen is in de gemeente' (51%) vinden invullers belangrijk. Er wordt in mindere mate waarde gehecht aan dat nieuwe recreatiemogelijkheden zorgen voor meer inkomsten voor lokale ondernemers (37%) en dat het promotie oplevert voor de gemeente (21%).

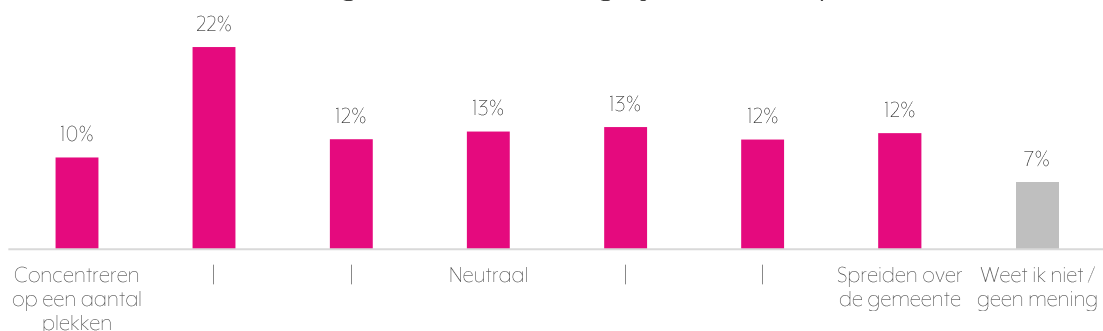
Wat vindt u belangrijk bij het ontwikkelen van nieuwe recreatiemogelijkheden in de gemeente? Meerkeuze (n = 325, alleen invullers die nieuwe recreatiemogelijkheden willen)

	%
<i>Dat het niet ten koste gaat van de natuur</i>	71%
<i>Dat het geen overlast veroorzaakt</i>	59%
<i>Dat het leuk is voor alle leeftijden</i>	55%
<i>Dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten</i>	54%
<i>Dat er iets te doen is in de gemeente</i>	51%
<i>Dat het zorgt voor meer inkomsten voor lokale ondernemers</i>	37%
<i>Dat het promotie oplevert voor de gemeente</i>	21%
<i>Anders, namelijk:</i>	5%

Invullers zijn verdeeld over waar zij vinden dat toerisme in de gemeente zich moet afspelen. Ruim vier op de tien invullers vindt dat toerisme geconcentreerd moet worden op een aantal plekken in de gemeente, tegenover ruim een derde die vindt dat toerisme zoveel mogelijk verspreid moet worden over de gemeente. 13% is neutraal en 7% weet het niet of heeft geen mening.

Wat vindt u? Toerisme in de gemeente zo veel mogelijk... Slider zevenpuntschaal (n = 466)

	%
<i>Concentreren op een aantal plekken</i>	10%
	22%
	12%
<i>Neutraal</i>	13%
	13%
	12%
<i>Spreiden over de gemeente</i>	12%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	7%

Invullers kregen vervolgens een open vraag voorgelegd over waar zij vinden dat er in de gemeente ruimte is voor meer toerisme en recreatie. Een aantal suggesties worden in dit open antwoordveld meerdere keren genoemd. Zo vinden veel invullers dat er aan de Maaskade in Mook meer recreatie plaats zou kunnen vinden. Ook het centrum van Mook, waar volgens invullers veel leegstaande panden zijn, wordt vaak genoemd. Verder noemen veel invullers Plasmolen als locatie, zolang het geen hinder voor de bewoners oplevert. Tot slot noemen ook een aantal invullers dat er voldoende toerisme is en dat de recreatie in de gemeente wat hen betreft al aan zijn maximum zit.

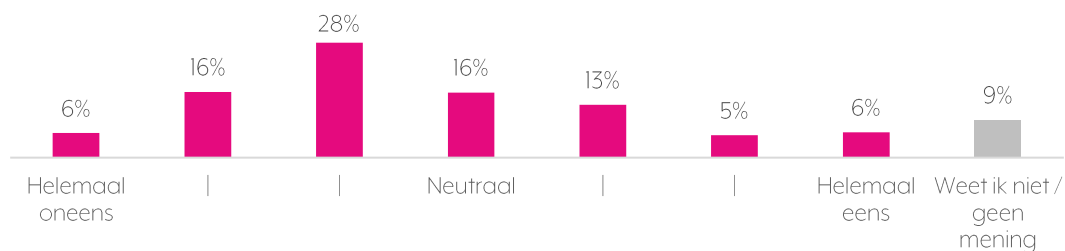
“In het centrum van Mook, jammer dat er weinig lunchmogelijkheden en restaurantjes zijn, het is nu niet echt een aantrekkelijk bruisend centrum.”

Kunst, cultuur en erfgoed

De gemeente Mook en Middelaar heeft een rijke geschiedenis en cultuur. Aan de ene kant is er veel dat herinnert aan historische gebeurtenissen. Daarnaast heeft de gemeente een uitgebreide geschiedenis als woonplaats voor kunstenaars. De gemeente vindt het belangrijk om het cultureel erfgoed in de gemeente te behouden, en wil graag van inwoners horen hoe zij dit het best kan doen.

De meerderheid van de invullers vindt de rijke geschiedenis van gemeente Mook en Middelaar onvoldoende zichtbaar. De helft van de invullers is het niet eens met de stelling, tegenover een kwart die wel vindt dat de rijke geschiedenis voldoende zichtbaar is. 16% is neutraal over de stelling en 9% weet het niet, of heeft geen mening.

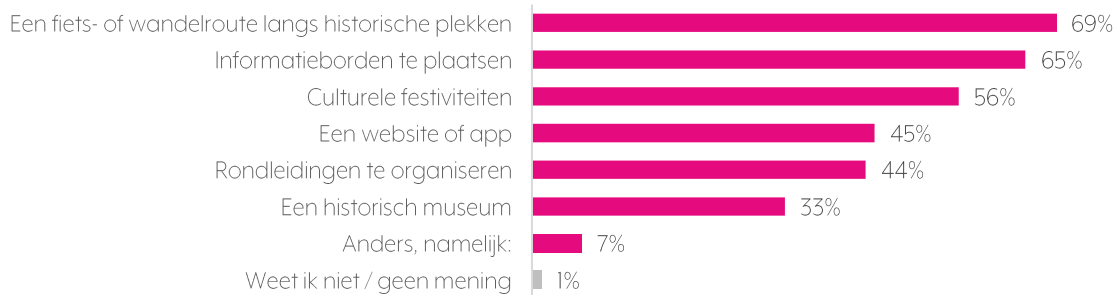
Wat vindt u? De rijke geschiedenis van onze gemeente is genoeg zichtbaar? Slider
zevenpuntschaal (n = 394)

	%
<i>Helemaal oneens</i>	6%
	16%
	28%
<i>Neutraal</i>	16%
	13%
	5%
<i>Helemaal eens</i>	6%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	9%

De invullers die vinden dat de geschiedenis van de gemeente onvoldoende zichtbaar is werd vervolgens gevraagd hoe deze beter zichtbaar kan worden gemaakt. De invullers zijn hierbij vooral geïnteresseerd in een fiets- of wandelroute langs historische plekken: ruim tweederde vindt dit een goed idee. Ook het plaatsen van meer informatieborden (65%) en het organiseren van culturele festiviteiten (56%) worden vaak gekozen. Een website of app (45%), rondleidingen (44%) en een historisch museum (33%) worden in mindere mate gekozen.

De geschiedenis van de gemeente kan beter zichtbaar worden gemaakt door... Meerkeuze
(n = 203, alleen invullers die vinden dat de geschiedenis onvoldoende zichtbaar is)

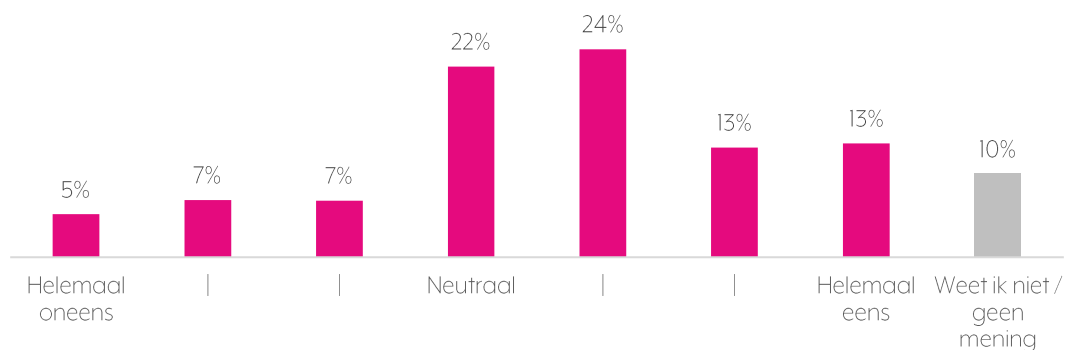

	%
<i>Een fiets- of wandelroute langs historische plekken</i>	69%
<i>Informatieborden te plaatsen</i>	65%
<i>Culturele festiviteiten</i>	56%
<i>Een website of app</i>	45%
<i>Rondleidingen te organiseren</i>	44%
<i>Een historisch museum</i>	33%
<i>Anders, namelijk:</i>	7%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	1%

Invullers zijn van mening dat er meer ruimte gemaakt moet worden voor kunst en cultuur in de gemeente. De helft van de invullers is het met deze stelling eens, tegenover een op de vijf die het oneens is. Bijna een kwart van de invullers is neutraal en 10% weet het niet of heeft geen mening.

Wat vindt u? Er moet meer ruimte worden gemaakt voor kunst en cultuur in de gemeente

Slider zevenpuntschaal (n = 394)

	%
<i>Helemaal oneens</i>	5%
	7%
	7%
<i>Neutraal</i>	22%
	24%
	13%
<i>Helemaal eens</i>	13%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	10%

Invullers werd vervolgens gevraagd om hun antwoord toe te lichten. Invullers die vinden dat er meer ruimte gemaakt moet worden voor kunst noemen dat zij het belangrijk vinden dat het zichtbaar is dat er zo veel kunstenaars zich huisvesten in de gemeente. Zij vinden het van waarde dat binnen een kleine gemeente de initiatieven die er zijn, ondersteund worden. Ook vinden zij dat er voldoende ruimte is voor meer kunst en cultuur binnen de gemeente. Aan de andere kant geven invullers die het met de stelling oneens zijn aan dat zij vinden dat er al genoeg aandacht voor kunst en cultuur binnen de gemeente is.

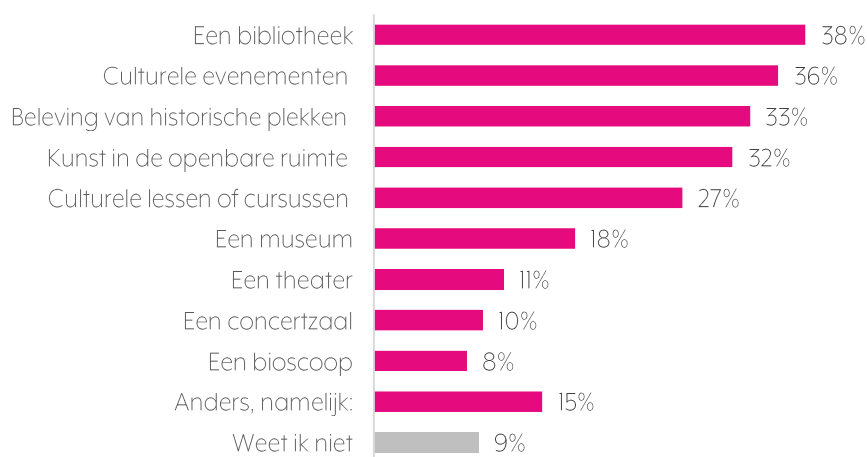
“Als er zoveel kunstenaars wonen in de gemeente dan is het haast een schande dat we daar zo weinig van zien.”

“Er zit veel creativiteit bij de Mookenaars. Het is mooi als ze vindbaar zijn. In eerste instantie voor eigen inwoners.”

Er is vooral interesse in een bibliotheek binnen de gemeente: vier op de tien invullers zouden graag zien dat deze in de gemeente wordt geopend. Ook zijn zij geïnteresseerd in de organisatie van culturele evenementen (36%), beleving van historische plekken door middel van bijvoorbeeld rondleidingen (33%) en kunst in de openbare ruimte (32%). Een kwart van de invullers zou graag willen dat er meer culturele lessen of cursussen in de gemeente worden georganiseerd. Invullers zijn in mindere mate geïnteresseerd in een museum (18%), theater (11%), concertzaal (10%) of bioscoop (8%). Voor deze voorzieningen lijken zij voldoende te hebben aan de voorzieningen die aanwezig zijn in de buurgemeenten of in de regio. In de open antwoorden geven veel invullers aan niks te missen.

In de gemeente zijn niet alle culturele voorzieningen aanwezig. Sommige voorzieningen kunt u vinden bij een buurgemeente of in de regio. Welke culturele voorziening(en) mist u in de gemeente Mook en Middelaar? Meerkeuze (n = 394)

	%
<i>Een bibliotheek</i>	38%
<i>Culturele evenementen (zoals bijvoorbeeld muziekevenementen of filmfestivals)</i>	36%
<i>Beleving van historische plekken (bijvoorbeeld rondleidingen)</i>	33%
<i>Kunst in de openbare ruimte (zoals bijvoorbeeld beelden of wandschilderingen)</i>	32%
<i>Culturele lessen of cursussen (zoals bijvoorbeeld muziekles of dansles)</i>	27%
<i>Een museum</i>	18%
<i>Een theater</i>	11%
<i>Een concertzaal</i>	10%
<i>Een bioscoop</i>	8%
<i>Anders, namelijk:</i>	15%
<i>Weet ik niet</i>	9%

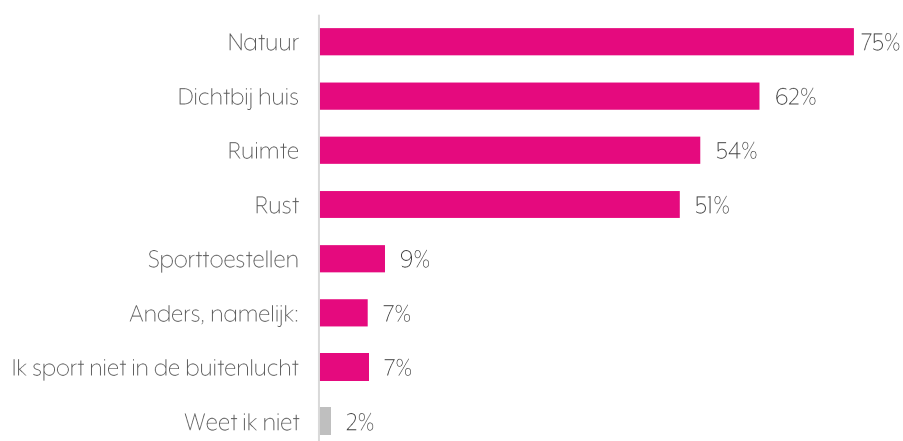
Gezondheid

De gemeente Mook en Middelaar wil inwoners stimuleren om meer te sporten en te bewegen. Zij is daarbij, naast sporten via sportclubs of verenigingen, ook geïnteresseerd in wat inwoners nodig hebben om in het buitengebied te sporten.

Als het aankomt op sporten en bewegen in de buitenlucht vinden invullers het vooral belangrijk dat zij dit in de natuur kunnen doen. Dit is voor invullers belangrijker dan dat het dicht bij huis kan (75% ten opzichte van 62%). Ruimte (54%) en rust (51%) zijn ook belangrijke ingrediënten voor sporten en bewegen in de buitenlucht. Sporttoestellen vinden invullers minder belangrijk (9%). Slechts 7% van de invullers geeft aan helemaal niet in te buitenlucht te sporten of te bewegen.

Wat is voor u belangrijk bij een plek om te sporten en bewegen in de buitenlucht?

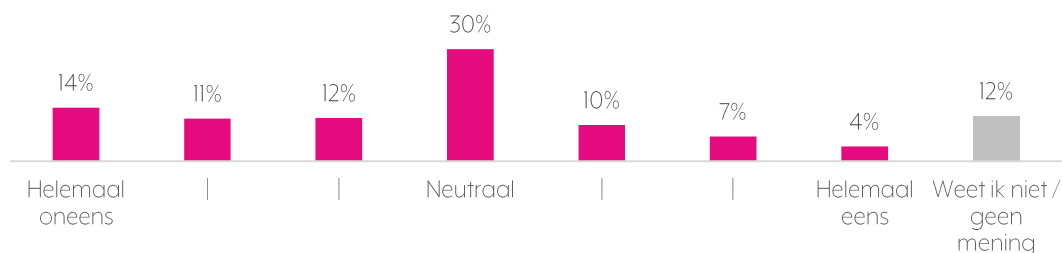
Meerkeuze (n = 401)

	%
<i>Natuur</i>	75%
<i>Dichtbij huis</i>	62%
<i>Ruimte</i>	54%
<i>Rust</i>	51%
<i>Sporttoestellen</i>	9%
<i>Anders, namelijk:</i>	7%
<i>Ik sport niet in de buitenlucht</i>	7%
<i>Weet ik niet</i>	2%

Invullers zijn neutraal over de stelling 'ik wil meer ruimte om buiten te kunnen sporten in mijn buurt'. Drie op de tien invullers hebben hier geen uitgesproken mening over en 12% weet het niet of heeft geen mening. Onder de invullers die wel stelling nemen is een iets groter gedeelte het oneens met de stelling (37%) dan eens (21%).

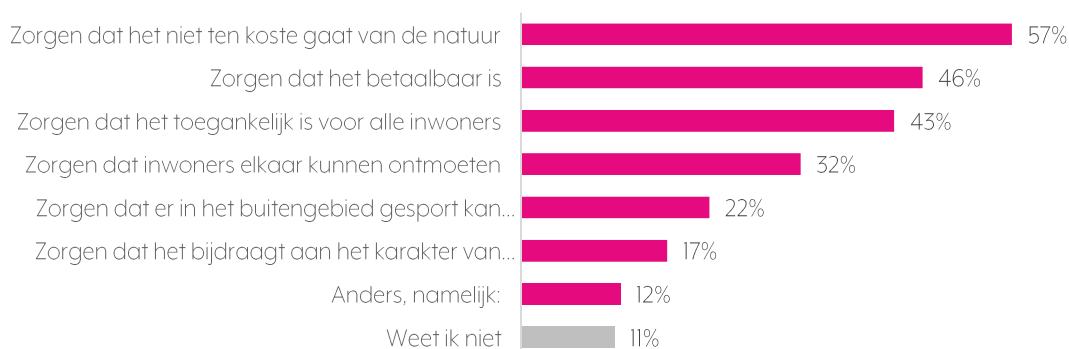
Wat vindt u? Ik wil meer ruimte om buiten te kunnen sporten in mijn buurt. Slider zevenpuntschaal (n = 401)

	%
<i>Helemaal oneens</i>	14%
	11%
	12%
<i>Neutraal</i>	30%
	10%
	7%
<i>Helemaal eens</i>	4%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	12%

Invullers zouden gestimuleerd zijn meer te sporten en bewegen in de buitenlucht als dit niet ten koste gaat van de natuur (57%). Ook 'zorgen dat het betaalbaar is' (46%) en 'zorgen dat het toegankelijk is voor alle inwoners' (43%) worden vaak gekozen. Voor één op de drie invullers is het bij sporten en bewegen van belang dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Eén op de vijf geeft expliciet aan het belangrijk te vinden dat er in het buitengebied gesport kan worden. Tot slot vindt 17% dat sporten en bewegen in de gemeente bij moet dragen aan het karakter van de gemeente. Onder 'anders, namelijk' geeft een deel van de invullers aan al veel te sporten of te vinden dat dit niet door de gemeente gestimuleerd hoeft te worden.

Wat zou u stimuleren meer te sporten en bewegen? Meerkeuze (n = 401)

	%
Zorgen dat het niet ten koste gaat van de natuur	57%
Zorgen dat het betaalbaar is	46%
Zorgen dat het toegankelijk is voor alle inwoners	43%
Zorgen dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten	32%
Zorgen dat er in het buitengebied gesport kan worden	22%
Zorgen dat het bijdraagt aan het karakter van de gemeente	17%
Anders, namelijk:	12%
Weet ik niet	11%

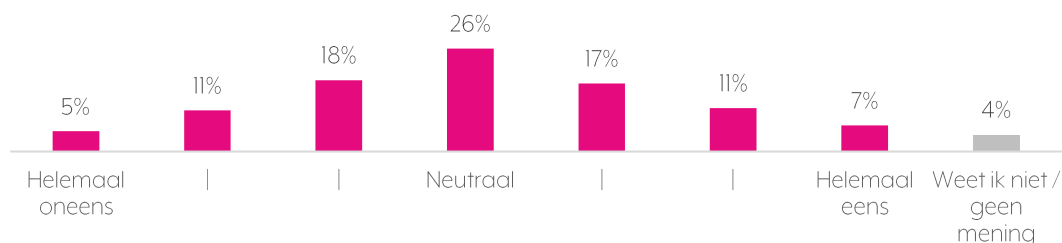
Leefbaarheid, samenleving en maatschappij

Tot slot konden invullers een aantal vragen beantwoorden over leefbaarheid, de samenleving en maatschappij. Onderwerpen die in dit blok aan bod kwamen waren bijvoorbeeld het voorzieningenniveau in de gemeente, het verenigingsleven en veiligheid in de gemeente.

Invullers zijn verdeeld over de stelling 'in mijn buurt zijn voldoende voorzieningen waar ik gebruik van kan maken'. 34% is het oneens met de stelling, ten opzichte van 35% die het met de stelling eens is. Ruim een kwart van de invullers is neutraal over de stelling en 4% weet het niet of heeft geen mening. Invullers van 65 jaar en ouder zijn het vaker met de stelling eens (42%), dan invullers met een lagere leeftijd (34%).

Wat vindt u? In mijn buurt zijn voldoende voorzieningen waar ik gebruik van kan maken.

Slider zevenpuntschaal (n = 520)

	%
Helemaal oneens	5%
	11%
	18%
Neutraal	26%
	17%
	11%
Helemaal eens	7%
Weet ik niet / geen mening	4%

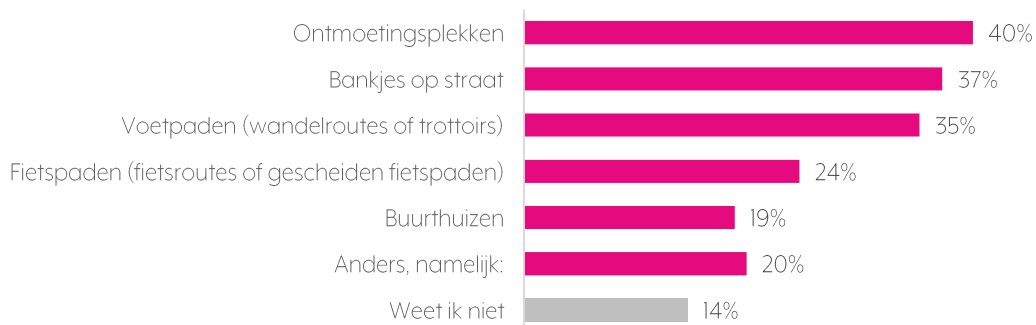
In een open invulveld kregen invullers de mogelijkheid toe te lichten welke voorzieningen zij in hun buurt missen. Een aantal antwoorden komt hier regelmatig terug. Zo noemt een gedeelte van de invullers dat zij een aantal kleine winkels zoals een bakker, slager of groenteboer bij hen in de buurt missen. Ook een bibliotheek wordt vaak genoemd. Daarnaast noemen veel invullers dat zij graag meer horeca zouden zien, bijvoorbeeld in de vorm van een café. Tot slot noemen invullers dat zij een buurtwinkel of betaalbare supermarkt bij hen in de buurt missen.

“Bibliotheek, of een afhaalpunt/inleverpunt voor gereserveerde boeken.”

“Een fatsoenlijke supermarkt in Molenhoek. De Spar is duur, van slechte kwaliteit en heeft weinig producten.”

De groep die aangeeft dat er onvoldoende voorzieningen bij hen in de buurt zijn werd vervolgens een aantal concrete voorzieningen voorgelegd, waarbij ze konden aangeven welke voorzieningen ze missen. Invullers missen vooral ontmoetingsplekken in de gemeente: vier op de tien kiezen voor deze optie. Ruim een derde mist bankjes op straat en voetpaden. Fietspaden (24%) en buurthuizen (19%) worden in mindere mate gekozen. Onder ‘anders, namelijk’ noemen een aantal invullers dat ze graag meer horecagelegenheden in de gemeente zouden zien.

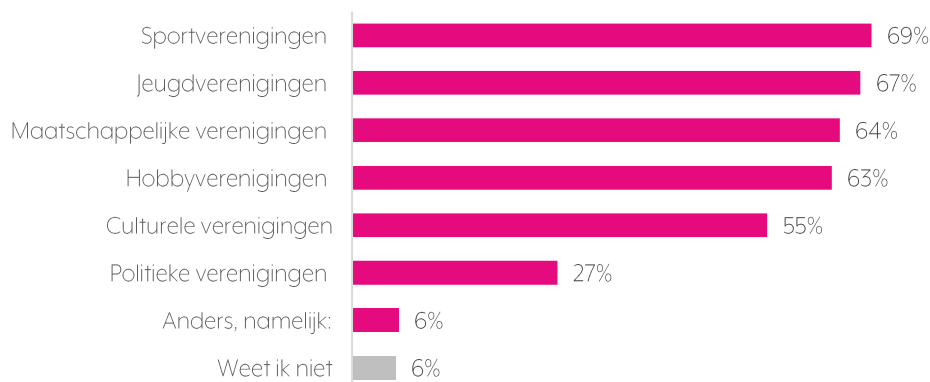
Maak de zin af op een manier die bij u past. In de gemeente Mook en Middelaar zouden meer ... moeten zijn. Meerkeuze (n = 169, alleen invullers die vinden dat er onvoldoende voorzieningen in de buurt zijn)

	%
<i>Ontmoetingsplekken</i>	40%
<i>Bankjes op straat</i>	37%
<i>Voetpaden (wandelroutes of trottoirs)</i>	35%
<i>Fietspaden (fietsroutes of gescheiden fietspaden)</i>	24%
<i>Buurthuizen</i>	19%
<i>Anders, namelijk:</i>	20%
<i>Weet ik niet</i>	14%

Verschillende soorten verenigingen zijn belangrijk voor de invullers. Zowel sportverenigingen (69%), jeugdverenigingen (67%), maatschappelijke verenigingen (64%), hobbyverenigingen (63%) en culturele verenigingen (55%) worden door een meerderheid van de invullers gekozen als belangrijk voor de gemeente. Dit geldt niet voor politieke verenigingen, die slechts voor een kwart van de invullers als belangrijk worden beschouwd.

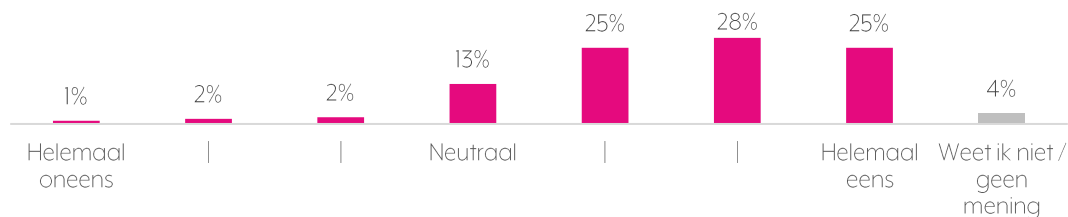
Welke soort verenigingen vindt u belangrijk voor de gemeente? Meerkeuze (n = 520)

	%
<i>Sportverenigingen</i>	69%
<i>Jeugdverenigingen</i>	67%
<i>Maatschappelijke verenigingen</i>	64%
<i>Hobbyverenigingen</i>	63%
<i>Culturele verenigingen</i>	55%
<i>Politieke verenigingen</i>	27%
<i>Anders, namelijk:</i>	6%
<i>Weet ik niet</i>	6%

Invullers vinden het belangrijk dat de gemeente het verenigingsleven in Mook en Middelaar zo veel mogelijk ondersteund. Bijna vier op de vijf invullers geeft aan dit belangrijk te vinden, ten opzichte van 5% die dit niet belangrijk vindt. 13% is neutraal over de stelling en 4% heeft geen mening of weet het niet.

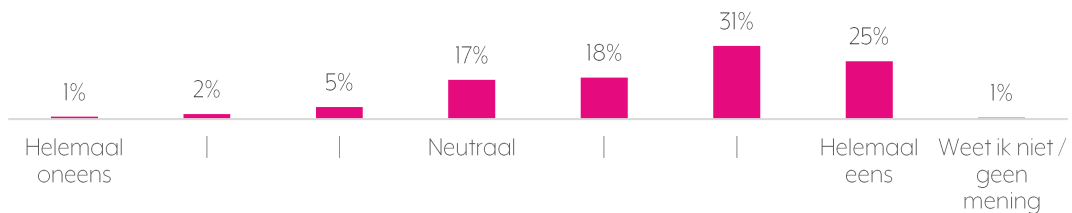
Wat vindt u? De gemeente moet het verenigingsleven ondersteunen. Slider zevenpuntschaal (n = 520)

	%
<i>Helemaal oneens</i>	1%
	2%
	2%
<i>Neutraal</i>	13%
	25%
	28%
<i>Helemaal eens</i>	25%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	4%

Het veiligheidsgevoel onder invullers is groot: driekwart voelt zich veilig in hun eigen woonplaats, ten opzichte van 8% die zich niet veilig voelt. 17% is neutraal over de stelling en 1% weet het niet of heeft geen mening.

Wat vindt u? Ik voel me veilig in mijn eigen woonplaats. Slider zevenpuntschaal (n = 520)

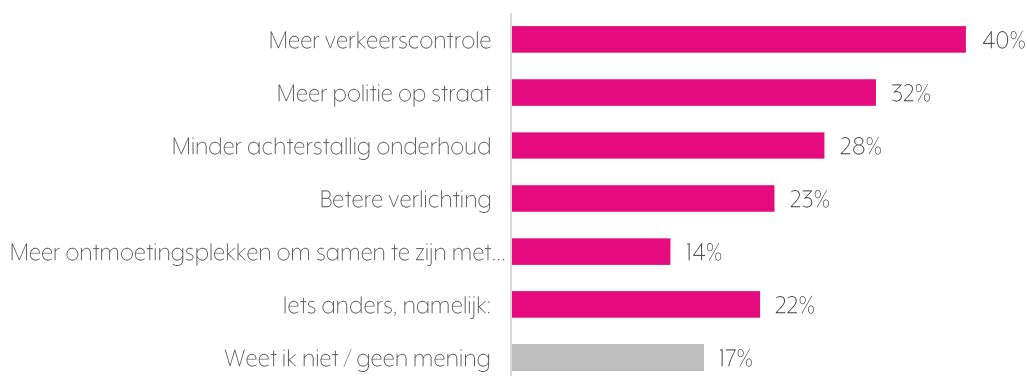

	%
<i>Helemaal oneens</i>	1%
	2%
	5%
<i>Neutraal</i>	17%
	18%
	31%
<i>Helemaal eens</i>	25%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	1%

Er zijn daarentegen wel meerdere suggesties die invullers doen voor het vergroten van het veiligheidsgevoel in de gemeente Mook en Middelaar. Zo zouden vier op de tien invullers graag zien dat er meer verkeerscontroles plaatsvinden. Een derde zou graag meer politie op straat zien. Drie op de tien zien graag dat het achterstallig onderhoud in de gemeente wordt verminderd en een kwart hecht waarde aan betere verlichting. Tot slot ziet 14% graag dat er meer ontmoetingsplekken om samen te zijn met anderen worden ontwikkeld. In de open antwoorden benadrukken invullers dat zij meer verkeerscontrole en meer politie op straat

belangrijk vinden. Daarnaast noemen ook veel invullers dat ze zich volledig veilig voelen in de gemeente en dat er niets hoeft te gebeuren om dit te vergroten.

Wat zou uw veiligheidsgevoel in uw woonplaats vergroten? Slider zevenpuntschaal (n = 520)

	%
Meer verkeerscontrole	40%
Meer politie op straat	32%
Minder achterstallig onderhoud	28%
Betere verlichting	23%
Meer ontmoetingsplekken om samen te zijn met anderen	14%
Iets anders, namelijk:	22%
Weet ik niet / geen mening	17%
Meer verkeerscontrole	40%

Als afsluiting van het onderdeel ‘leefbaarheid, samenleving en maatschappij’ werd invullers gevraagd wat de gemeente kan doen om er voor te zorgen dat iedereen in de gemeente Mook en Middelaar kan en mag meedoen. Een aantal antwoorden komen hier meerdere keren terug. Zo noemt een aantal invullers dat het belangrijk is dat er voor wordt gezorgd dat de voorzieningen betaalbaar zijn en blijven, zodat ze ook voor lage inkomens toegankelijk blijven. Daarnaast vinden invullers het belangrijk dat de gemeente burgerinitiatieven zo veel mogelijk ondersteunt. Ook informatievoorziening is belangrijk, om te zorgen dat de inwoners op de hoogte zijn van mogelijkheden en faciliteiten. Laagdrempeligheid is een term die vaak genoemd wordt, zowel met betrekking tot de voorzieningen in de gemeente als tot de gemeente als instituut.

“Informereren wat in Mook en omgeving te doen is dan wel welke mogelijkheden er zoal zijn. Zij die hier om wat voor reden gebruik van zouden willen maken maar niet kunnen ondersteunen.”

“ik vind dat de gemeente al veel doet en luistert naar de inwoners.”

Algemene open vragen

Tot slot werden aan alle invullers drie algemene, open vragen voorgelegd. Een samenvatting van de meest genoemde antwoorden per vraag leest u hieronder. Een integrale uitdraai van alle open antwoorden wordt als bijlage bij de rapportage aangeleverd.

Welke (innovatieve) ideeën kunnen de leefomgeving in uw gemeente verbeteren? Open vraag (n = 266)

Invullers dragen een hoop verschillende initiatieven en ideeën aan in reactie op deze vraag. Er zijn twee antwoorden die zeer regelmatig terug komen. Allereerst zijn veel invullers geïnteresseerd in een uitbreiding van de horecagelegenheden in de gemeente. Een buurtkroeg, café of koffietent zouden zij een belangrijke verbetering van hun leefomgeving vinden. Ze vinden het belangrijk dat ze daar andere inwoners kunnen ontmoeten en dat er iets leuks te doen is in de gemeente

“Ga een soort kiosk / horeca gelegenheid maken bij het station. Vandaar uit zijn er weer mogelijkheden. Hier wil ik best eens over komen praten.”

Een ander punt dat zeer vaak wordt genoemd is het verbeteren van de verkeersveiligheid. Er worden een aantal verkeerspunten genoemd die de invullers als onveilig ervaren, zoals de Heumensebaan, de Ringbaan en de Groesbeekseweg. Invullers zouden graag zien dat de verkeerssnelheid wordt aangepakt en dat doorstroming op drukke wegen wordt verbeterd, zodat omwonenden minder last hebben van de drukke wegen.

“Aanpassen woonerven met meer snelheidsvertragende objecten. Die kan je gelijk "groen" maken”

Van welke bestaande of nieuwe initiatieven (waarbij u zelf of andere inwoners betrokken zijn) wilt u dat de gemeente op de hoogte is? Open vraag (n = 98)

De tweede open vraag die invullers werd voorgelegd is welke bestaande of nieuwe initiatieven zij de gemeente willen meegeven. In reactie op deze vraag worden een hoop uiteenlopende antwoorden genoemd. Een aantal antwoorden die meerdere keren terugkomen zijn bijvoorbeeld Eetbaar Mook en Middelaar, stichting Terra Mosa, Stroomvanhier en de vergroening schoolplein de Grote Lier

Welke rol wilt u zelf spelen bij het verbeteren van de gemeente? Op welk onderwerp? Open vraag (n = 153)

De invullers die deze vraag beantwoorden zijn over het algemeen zeer genegen om een actieve rol te spelen bij het verbeteren van de gemeente. Zo geeft het overgrote deel aan graag in de toekomst actief mee te blijven denken en input te blijven leveren. Meerdere invullers zeggen vaker enquêtes over de onderwerpen van de omgevingsvisie te willen invullen. Ook zegt een deel van de invullers zich in te zetten of willen gaan zetten als vrijwilliger.

“Meer enquête's bij onder andere verenigingen en bewoners zouden enorm bijdragen aan het goed laten weten van de wensen van inwoners”

De onderwerpen die invullers aandragen bij deze vraag zijn bijvoorbeeld de energietransitie, natuurbehoud, kunst en cultuur in de gemeente en verkeersveiligheid.

“Het helpen mogelijk maken van meer duurzame, lokaal opgewekte, cooperatieve energie.”

Onderzoeksverantwoording

HOOFDSTUK 4

De vragenlijst voor dit onderzoek werd in samenwerking met Bureau Nieuwe Gracht en de gemeente Mook en Middelaar opgesteld. De vragenlijst was in te vullen via www.omgevingsvisiemookenmiddelaar.nl van 22 januari tot 12 februari 2024. Ook was het mogelijk een papieren vragenlijst op te halen bij fysieke locaties in de gemeente. Verder is het onderzoek onder de aandacht gebracht via een online campagne op Facebook, Instagram en de kanalen van DPG Media (zoals AD.nl en NU.nl). Rechts is een beeld uit deze online campagne te zien. Daarnaast werd er met het folderpakket een Ansichtkaart bezorgd bij inwoners van de gemeente Mook en Middelaar. Tot slot werd het gehele TipMookenMiddelaar panel uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek.

De vragenlijst is door 602 deelnemers ingevuld. Door verschillende verificatiemethoden zijn dubbele invullers en invullers zonder binding met de gemeente Mook en Middelaar uit de data gefilterd. Dit heeft geleid tot een netto respons van 587 invullers. 416 invullers vulden de vragenlijst in via de open link en 170 werden uitgenodigd via het TipMookenMiddelaar panel. Voor een gemeente ter grootte van gemeente Mook en Middelaar betekent dit dat de resultaten representatief zijn met een betrouwbaarheidsniveau van 95% en een foutmarge van 5%. Dit houdt in dat met 95% zekerheid kan worden gezegd dat het werkelijke percentage met 5% boven of onder de gerapporteerde percentages ligt.

Invullers werden op voorhand gevraagd over welke van de zeven deelonderwerpen zij vragen wilden beantwoorden. Vervolgens kregen zij de vragen over de door hen geselecteerde onderwerpen voorgelegd. Het aantal invullers per deelonderwerp vindt u in tabel 1 op de volgende pagina.

Onderwerp	n
Wonen en volkshuisvesting	513
Werken en economie	360
Landschap en natuur	506
Recreatie en toerisme	465
Kunst, cultuur en erfgoed	393
Gezondheid	400
Leefbaarheid, samenleving en maatschappij	519

Tabel 1: Aantal invullers per deelonderwerp

De data is gewogen aan de hand van de betrokkenheidsprofielen van Citisens. De Citisens betrokkenheidsprofielen zijn onderdeel van een door Citisens ontwikkeld segmentatiemodel dat inwoners categoriseert in acht verschillende profielen. Deze profielen zijn opgesteld door sociaal-demografische kenmerken uit gerenommeerde bronnen te combineren met eigen onderzoeksdata over: betrokkenheid van inwoners bij de eigen leefomgeving, hun vertrouwen in instituties, participatiegedrag en communicatievoorkeuren. Weging aan de hand van de betrokkenheidsprofielen houdt in dat de resultaten op basis van deze demografische kenmerken representatief zijn voor de gemeente Mook en Middelaar als geheel. De verdeling over de profielen van de invullers van dit onderzoek en de gemeente Mook en Middelaar als geheel is weergegeven in tabel 2. In bijlage 1 leest u een toelichting op de acht profielen.

	% invullers	% gemeente
<i>(Re)actieve Emptynesters</i>	26%	23%
<i>Alerte Families</i>	10%	12%
<i>Bescheiden Grijzen</i>	6%	11%
<i>Eigenzinnige Lokalen</i>	5%	5%
<i>Gehaaste Gezinnen</i>	24%	21%
<i>Idealistische Globalisten</i>	3%	2%
<i>Ik-gerichte Starters</i>	13%	14%
<i>Stille Overlevers</i>	7%	13%

Tabel 2: Verdeling van de invullers en de gemeente Mook en Middelaar over de Citisens betrokkenheidsprofielen

Bijlage: Toelichting Betrokkenheidsprofielen

Eigenzinnige Lokalen
13% Nederland
Verdeeld over alle leeftijden.
Opleidingsniveau vaker praktisch.
Inkomen modaal of onder modaal.

(Re)actieve Emptynesters
10% Nederland
Leeftijd 45 jaar en ouder.
Opleidingsniveau vaker theoretisch.
Inkomen hoger dan gemiddeld.
(Pre)pensioen.

Bescheiden Grijzen
9% Nederland
Leeftijd 65 jaar en ouder.
Inkomen iets beneden modaal.
Praktisch opgeleid.
Gepensioneerd, wonen alleen of met hun partner.

Gehaaste Gezinnen
15% Nederland
Leeftijd tussen de 30 en 65.
Inkomen modaal of boven modaal.
Opleidingsniveau vaker theoretisch.
Drukke gezinnen, wonen in dorpen of kleinere steden.

Alerte Families
19% Nederland
Leeftijd 30 - 65 jaar.
Inkomen beneden modaal of modaal.
Opleidingsniveau praktisch.
Gezinnen met kinderen, wonen vaker in dorpen.

Stille Overlevers
13% Nederland
Leeftijd 30 tot 65 jaar.
Praktisch opgeleid.
Beneden modaal inkomen.
Weinig vertrouwen in de overheid, niet geneigd om mee te denken.

Idealistische Globalisten
9% Nederland
Leeftijd tussen de 18 en 40.
Theoretisch opgeleid.
Verdienen boven modaal óf gaan dit binnenkort doen.
Interesse in grote maatschappelijke thema's.

Ik-gerichte Starters
15% Nederland
Leeftijd tot 45.
Praktisch of theoretisch opgeleid
Gemiddeld inkomen.
Alleenstaand of samenwonend, vaak voor het eerst in een koopwoning.